

"Бекітемін"

№91 мектеп-гимназиясының директоры

Сегізбай А. Т.

05 2022 жыл

№91 мектеп гимназиясы

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру мақсатында атқарылған іс-шара анықтамасы

Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын іске асыру шеңберінде мектеп тоқсан сайын қызметкерлер мен оқушылар (тәрбиеленушілер) үшін дөңгелек үстелдер өткізеді.

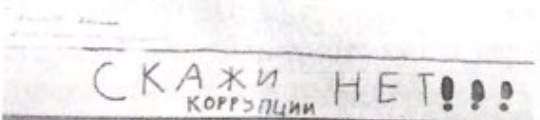
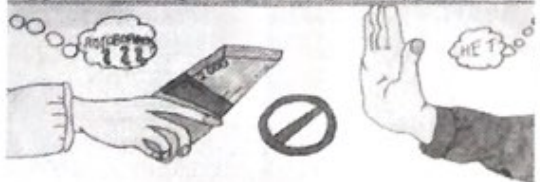

<https://www.facebook.com/groups/4081792368575195/permalink/4460453067375788/>

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сынып сағаттарында сабақтар, тақырып көрсетілімдері өткізіледі:

"Біз сыбайлас жемқорлыққа қарсымыз"

"Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ" және "Парасаттылық сағаты" тұрақты түрде акпараттандыру жүргізіледі.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=105400881961416&set=gm.4499605033460591>

<https://www.facebook.com/groups/4081792368575195/permalink/4505243642896730/>

<https://www.facebook.com/groups/4081792368575195/permalink/4560548454032915/>

<https://www.facebook.com/groups/4081792368575195/permalink/4501818269905934/>

<https://www.facebook.com/groups/4081792368575195/permalink/4400939803327115/>

"Адалдық алаңы" жобалық жұмысы. "Адалдық дүкені" жоба дүкені бірінші қабатта орналасқан. Жобаның ерекшелігі-дүкен сатушысы болмайды. Сатып алушы өзiне ұнаған затта таңдап алып, жазылған қаражатты төлеу үшін қорапқа қолма-қол ақшаны қалдырып, жанындағы ашық тұрған қораптан қайтарым айырбас жасай алады.

<https://www.facebook.com/groups/4081792368575195/permalink/4555196987901395/>

<https://www.facebook.com/groups/4081792368575195/permalink/4394803580607404/>

Академиялық адалдық – айнымас жолымыз!

Академиялық адалдық – білім берудің барлық деңгейлеріне негіз болатын пәнаралық ұғым. Академиялық адалдық әділеттілік, сенімділік пен жауапкершілік құндылықтарын ұстана отырып, ақиқат пен шындықты айтуға баулиды. Ғұлама ойшыл Абай атамыз: «Алдау қоспай, адал еңбегін сатқан, қолы өнерлі қазақтың әулиесі сол» дей келе, адалдықтың ғана адамға абырой әкелетінін айтады.

Адалдық интеллектуалды стандарттың және академиялық сапаның басты негізі. Алайда оқушылар арасында бірқатар академиялық нормалардың сақталмайтыны болып тұрады. Білім алу мекемелерінде адалдық ережелерін сақтамау оқушылардың алған білімі мен құзыреттігінің төмендеуіне әкеледі. Бұл әрекет оқушылар білімінің даму деңгейіне ғана кері әсер тигізбей, оқу орнының беделіне нұқсан келтіріп, қоғамда жалпы білімге деген сенімділікті төмендетеді.

Осы орайда бастауыш сынып оқушыларынан бастап жоғары сынып оқушылары арасында «Академиялық адалдық» тақырыбында тренинг сабақтар мен түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Оқушыларға адалдық, сенімділік, тәрбиелік, кішіпейілділік тақырыптарында дәрістер жүргізілді. Оқушылардың қатысуымен импровизацияланған тренинг ойындар ұйымдастырылды.

Аталған іс – шараға оқушылар белесенді қатысып, өз пікірлерін білдіріп жатты. Адалдықты, адамгершілікті сақтауға өз үлестерін қосатынын айтып өтті.

Оқушылардың алған терең білімі болашақ тағдырына әсерін тигізіп, қоғам мүддесінде ізін қалдырады. Адал меңгерілген білім шәкірт таңдаған салада немесе мансапта табысқа жетелейтін баспалдақ, алайда сапасыз алынған білім салдарынан қоғам уақыт дүмпуіне, оның тегеуірінді сілкінісіне тап болады. Елбасы, ҚР Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың: “Жастар – еліміздің қазіргі әлемдегі бәсекеге қабілеттілігінің негізгі факторы” деген сөзі қоғамда жас буынның рөлі ерекше екендігін білдіреді. Ал осы жастарымыздың адалдыққа кереғар жолмен алған сапасыз білімі қоғамда қабілетсіз мамандарды көбейтіп, еліміздің даму жолына көлеңкесін түсіреді.

Ендеше білімсіз мамандар қалайша ел тізгінін ұстап, қоғам ахуалын қалай түзетеді? Білім алу мен жоғары жетістікке жетуде қызығушылығы мен мақсатын адал бір арнада тоғыстырса, оқушы сонда ғана алға қарай нық қадам баса алады. Адалдық – адам арының айнасы. Данышпан аталарымыздың: “Асылдың бірі – адалдық” деген гибрат сөзі бекерден-бекер айтылмаған. Сондықтан әр оқушы, білім алу барысында тек қана шынайылыққа сүйенуі керек. Өйткені, адалдық бұл тек оқушының рухани адамгершілік қасиеттері мен абыройын көрсетіп қоймай, болашақ қоғамымыздың келбетін көрсетіп береді.

Жоғарыда айтып өткен сөздердің тек қана сөз түрінде емес, іс – әрекет түрінде өз жалғасын табу үшін оқушылармен дөңгелек үстелдер, дебаттық кездесулер ұйымдастырылды. Басқосуда әр – бір оқушы өз ойын ортаға салып, өз тараптарынан адалдық академиясына үлес қосу үшін қандай жұмыстар жасай алатынын айтты. Егер әр адам баласы адалдықты өз бойынан бастаса, қоғамда келенсіз жағдайлардың болмауына өз үлестерін қосар еді, деген пікірге барлығы бір ауздан қолдау көрсетті. Іс – шара соңында бір – бірлеріне алғыс білдіріп, қол алысып, жақсы көңіл – күймен тарқады.

«Академиялық адалдық үздік білім алудың шарты»

Кез келген бағалау жұмыстары кезінде тәртіпті сақтау. Бағалау жұмыстарына қалыптастырушы және қорытынды жұмыстарының, жобалау жұмысының кезкелген түрлері, бақылау жұмысы, тестлеу, кеңейтілген эссе, т.б. Орта және жоғары буын оқушылары арасында жүргізілді.

Тренинг сабақтың мақсаты: оқушыларды адалдыққа, әділдікке, адамгершілікке, шынайылыққа баулу

Жүргізуші: Сәлеметсіңдер ме оқушылар! Бүгінгі біздің тақырыбымыз "Академиялық адалдық үздік білім алудың шарты"

Ынтымақтастық атмосферасы: Шаттық шеңберіне тұрып, баяу музыка сазымен, көздерін жұмғызып, тәтті қиялға берілу. Қиялдарымен бөлісу. Қиялдарың өздеріне қанат бітіріп, армандарына жетіндер- деп сабаққа сәттілік тілеймін.

(Музыка ойнатқыш баяу әуен)

Академиялық адалдық түсінігі өте қарапайым: ол академиялық жұмысты адал орындауды, яғни басқа оқушылардың жұмысын көшірмеуді және пайдаланбауды қарастырады. Егер оқушы (мұғалім) басқаның сөзін, жұмысын не идеясын пайдаланса, сәйкесінше тиісті хабарлама ұсынылуы қажет.

Оқушылар берілген рөлдерді сомдап, өздерін, мұғалімнің орнына, оқушының орнына, ата – ананың орнына қойып, қойылымдар көрсетті. Тренинг – сабақтан алған әсерлері ерекше болғанын қуана жеткізіп жатты.

«Академиялық тәртіпті бұзу»

Академиялық адалдық алғашқы сынақтардан басталады.

Алдау бесік жазбалары(шпаргалка), емтихан кезінде біреудің иығына қарау немесе оқушылар, студенттер арасында емтиханға немесе жаттығуға қатысты кез-келген тыйым салынған ақпарат түрінде болуы мүмкін. Көптеген жылдар бойы алдаудың көптеген күрделі әдістері жасалды. Мысалы: жеңдерінде, жамбастарында немесе бөлінген жерлерінде жазбаларды жасырғаны туралы құжатталған. Ақпаратты графикалық калькуляторларда, беттеушілерде сақтау, ұялы телефондар және басқа электронды құрылғылар ақпараттық революция басталғаннан бері жиналды. Оқушылар қасында отырғандардың сынақтарын ұзақ уақыт жасырын түрде сканерлеп жүрсе, кейбір студенттер алдамақ болған адамдарға белсенді түрде көмектесуге тырысады. Достарға дұрыс жауабын жасырын түрде беру әдістері әртүрлі, олар кодталған түшкіру немесе қарындашпен түртуден бастап, көптеген мұғалімдердің есту қабілеттерінен тыс жоғары дыбыстарға дейін.

Алдаудың академиялық адалдықтың басқа түрлерінен айырмашылығы - адамдар онымен өздеріне академиялық тұрғыдан ешқандай пайда келтірмей-ақ айналыса алады.

Осы орайда оқушыларға БЖБ, ГЖБ жұмыстарында академиялық адалдықты сақтау керек екені мектеп психологтары тарапынан тағы да түсіндірме іс – шаралары ретінде айтып өтілді. Сонымен қатар БЖБ, ГЖБ кезінде оқушыларда қобалжу, бас ауру, депрессия әсерлері туындайды. Психологтар оқушылармен қобалжу әсерін қалай жеңу керекені туралы ұсыныстар, кеңестер берді.

Академиялық адалдық мұғалімдерге де қиындық туғызады. Экономикалық тұрғыдан алдау білімнің аз өндірілуіне әкеледі. Сонымен қатар, көбінесе алдау ісі оқытушыларды эмоционалдық күйзеліске ұшыратады, көбісі бұл жағдайды оларға қарсы жасалған жеңілдік немесе олардың сенімін бұзу деп санайды. Академиялық заң бұзушылықтармен жұмыс істеу көбінесе білім берудегі мансаптың ең нашар бөліктерінің бірі болып табылады.

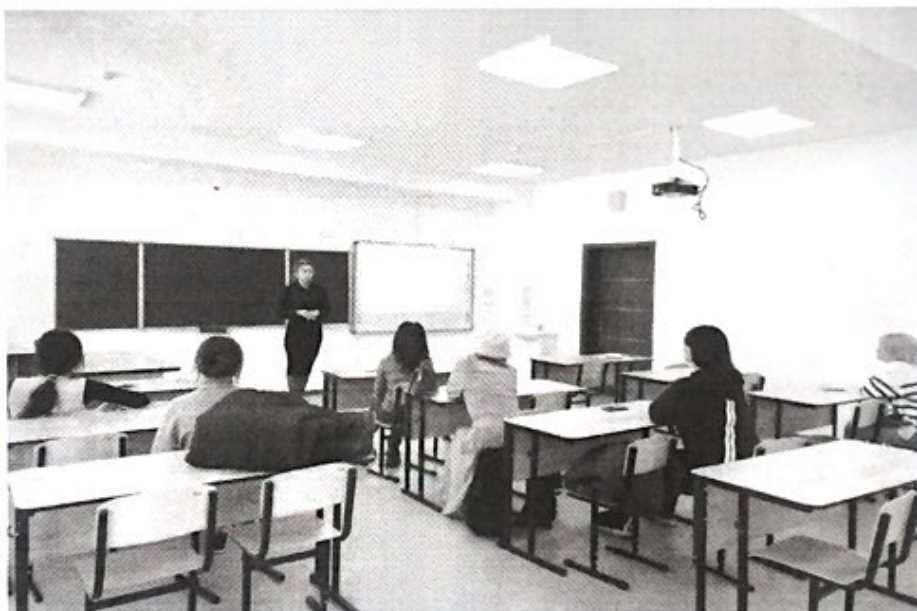
Академиялық тәртіпті бұзу кез-келген мектептің маңызды активтерінің бірі болып табылатын мектептің беделіне әсер етуі мүмкін. Мұғалімдер тарапынан адалдық академиясын бұзған оқушылармен қалай сөйлесу керек, қандай түсіндірме жұмыстарын жүргізу керек, алдын алу іс – шаралары туралы психологиялық тұрғыдан кеңестер мен ұсыныстар берілді. Әр – бір мұғалім өз оқушысының оқу дәрежесін жақсы біледі және бақылау, емтихан барысында жақсы баға алып жатқан оқушылар міндетті түрде күдік туғызады. Сол себепті, «Академиялық адалдық» тақырыбында оқушылармен профилактикалық түсіндірме жұмыстарын жүргізу өте маңызды.

Емтихан күні жақындаған сайын, емтихан тапсыратын оқушылардың ұйқысы қашып, мазасыздана бастады.

Кейде жасөспірімдер өздерінің жасына байланысты алаңдаушылықтарын көрсетпейді, өйткені олар өздерін ересек және тәуелсіз көрсеткісі келеді. Зерттеу нәтижелері бойынша оқушылар емтихан алдында ішкі мазасыздықты, қобалжуды сезінеді. Алаңдаушылықтар туындап жағымсыз эмоциялар пайда бола бастайды. Жақындарының қолдау көрсетіп, сенім артқандарын қалайды. Осы орайда психологиялық тұрғыдан дұрыс қолдау көрсетудің және сенім артудың маңыздылығы жайлы ата-аналарға бірнеше ережелер мен кеңестер айтып өткім келеді.

Психологиялық жағынан өзіміз дайын болуымыз керек. Стресс - сәтсіздіктің ең басты жауы. Ол үшін шындықты мойындап, оған бейімделіп, тиімді жолдарын қарастыру керек. Сынақтар тәжірибесінде дәлелденгендей, кейбір ата - аналар алдын ала қобалжып, шындықты көз алдына елестетудің орнына басқа әдістерді ойлап табуға кіріседі. Мысалы: таныс - тамыр іздеу, ақшамен шешіледі деген сияқты т. б бос әрекетке жол береді. Бұл баланың санасын улайды, босқа уақытын өткізеді. Ақыр соңында бала төмен ұпай жинайды. Керісінше ата - ана баланың күн тәртібін қадағалап, дайындық курстарын жүйелі жоспарлап берсе, баланың басқа нәрсені ойлауға уақыты да болмайды. Себебі оның алдында бір мақсат бар. Бұл нәтижелі дайындық және жақсы көрсеткіші!

Академиялық адалдық – бұл шындық, сенім, құрмет, әділдік және жауапкершілік қағидаттарын сақтау. Бұл қағидаттарды ешкім қадағаламаған және бақыламаған кезде де ұстану керек.

Академиялық жалғандықтың басқа түрлеріне көшіріп алу, шпаргалкалар, сыбырлап айту және т.б. жатады. Академиялық жалғандықтың екі түрі болады: ойластырылған және ойластырылмаған. Мамандардың пікірінше, басым бөлігі шын мәнінде әдейі емес болып табылады және академиялық адалдықты қалыптастыруға көмектесетін ережелерді түсінбеуі салдарынан пайда болады, сондықтан оқушыларға академиялық адалдық қағидаттарын нақты түсіндіру өте маңызды.

Академиялық бұзушылықтың бірінші санаттағы түрі бойынша қолданылатын тәртіптік жазалар:

Оқушылар үшін – қайта тапсыру құқығынан айрылып, нақты тапсырма үшін «0» балл беріледі. Бұл – оқушының оқу орнына түсуіне, өмірлік жолына әсер етеді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру мақсатында Елордада "Жастар сыбайлас жемқорлыққа қарсы" Ұранымен "Адал Ұрпақ" ерікті мектеп клубтарының қалалық слеті басталды.

Слеттің мақсаты қазіргі қоғамдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес проблемасына назар аудара отырып, оқушылардың бойында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті және сыбайлас жемқорлыққа "нөлдік" төзімділікті қалыптастыру болып табылады. "Адал ұрпақ" жобасы аясында №91 мектеп-гимназиясы "Біз сыбайлас жемқорлыққа қарсымыз" бейне ролигін дайындады.

<https://www.facebook.com/100004841102271/videos/414885900277055/>

Орындаган: Агубаева У.М